

S vlkem se přetahuju o řemen

Trchová, Henel, Polívka

Rozhovor s Martinou Trchovou, Patrikem Henelem a Radkem Polívkou

Dvojnásobná vítězka Porty a držitelka písničkářského Krtečka z roku 2004 vydala své druhé album *Takhle ve mně jsou vlci*, na kterém jsou jí plnohodnotnými hudebními partnery kytarista Patrik Henel a kontrabasista Radek Polívka.

■ Martina Trchová Trio

foto archiv

Cítím se jako písničkářka

● *Martino, na tvých internetových stránkách se píše, že jsi „písničkářka, jazzová a folková zpěvačka, šansoniérka“. Co z toho jsi nejvíc?*

M: Asi nejvíc doma se cítím v pojmenování písničkářka, které v sobě nese celý proces vzniku písničky od prvního slova a tónu až po interpretaci, kdy člověk musí být samozřejmě i zpěvák. Ten další slovní přívazek máme na internetu spíš pro ty, kteří si pod slovem písničkář představí jen někoho, kdo neumí moc zpívat a hrát, a tak píše písničky. Bohužel takové povědomí v některých lidech je.

● *Kdybys měla subjektivně porovnat svá dvě alba, v čem vidíš jako autorka především rozdíl?*

M: Myslím a doufám, že jsem za tu dobu trochu dospěla. Přestala jsem řešit v písničkách téma „má mě rád – nemá mě rád“ a ačkoliv je pro mě téma vztahů stále aktuální, hledám v něm nové roviny. Hudebně je pak mezi prvním a druhým albem velký rozdíl především proto, že tentokrát jsme celou desku připravovali jako kapela, takže v aranžích se otiskly nové dva pohledy a celé to podle mě drží víc pohromadě.

● *Jak se dávalo vaše trio dohromady?*

P: S Martinou jsem se potkal před několika lety v Balbínce. Tehdy jsem hrál v duu s Barborou Koubovou a naše tvorba nebyla až tak odlišná od toho, čím se prezentuje Martina. A tak jsem vycítil, kudy by se mohla ubírat moje další cesta. Jak šel čas, jednoho dne jsme se objevili společně na pódiu a vydrželi tak dodnes. Za tu krátkou chvíli jsme se sice nevyhnuli bolestným momentům, ale to nám pomohlo vzájemně i vnitřně si vyjasnit, co od společné spolupráce očekáváme. Jednou z těch nejdůležitějších věcí bylo, že bez kontrabasů se nikam nehneme. No a o tom se naštěstí dozvěděl Radek.

R: Já jsem tvorbu písničkárek sledoval vždycky jenom okrajově, víc mě samozřejmě zajímaly kapely. Když jsem ale na první Martinině desce slyšel některé její písně nahrané s klasickým jazzovým kombem (kytara, kontrabas, bicí), hned mě to chytlo. Byla to symbióza, která odstranila slabiny obou žánrů. V jazzu je spíše výjimkou plnohodnotný text, ve folku zase plnohodnotná instrumentace, tady bylo najeďnou všechno ve vzájemné harmonii. Věděl jsem, že by mě bavilo hrát podobnou hudbu. Asi před rokem jsem se náhodou dozvěděl, že Martina hledá kontrabasis-tu a že opravdu trvá na kontrbasu a nesmí to být baskytara. Z toho jsem získal pocit, že ví, co chce. Když mě seznámila s Patrikem, a ten řekl, že taky trvá na kontrbasu, zatetelil jsem se blahem a začali jsme spolu hrát. Mimochodem obě dvě Martininy desky otevírá několika úvodními

takty samotný kontrabas, což potvrzuje moji domněnku, že Martina svoje písničky vpodstatě skládá přímo pro kontrabas.

Písň z tramvaje a metra

● *Martino, nebudu se ptát, jestli skládáš pro kontrabas. Ale zajímá mě, v jakém prostředí nejraději píšeš. A co bývá na začátku – melodie, kus textu, slogan...?*

M: Za poslední roky se to trochu změnilo. Dříve jsem měla hodně času a písničky vznikaly většinou u mě doma, nejlépe v nočních hodinách a s kytarou v ruce. Teď je takových klidných chvil mnohem méně a jsem vlastně stále trochu na cestě, takže téměř polovina písni z nového alba vznikla v tramvaji či v metru. Neumím ale oddělit melodii a rytmus od textu, takže i když mě napadne na začátku jen slogan, už mi zní v hlavě rovnou s melodií.

● *Radku, ty jsi řekla, že jsi tvorbu písničkářek sledoval vždy jen okrajově. Co se ti líbí na Martinině tvorbě, pomineme-li aranže?*

Vždycky mi imponovala formální dokonalost Martininých textů. Jsou rytmicky precizní a i díky tomu je radost k nim vytvářet hudební doprovod.

● *Pod některými skladbami jsi, Martino, podepsaná sama, pod jinými spolu s Patrikem. Jak konkrétně se tedy Patrik na vaši tvorbu podílí?*

M: To právě souvisí s tím, že už píšu mnohem méně s kytarou v ruce. Přinesu pak jen melodii s textem a Patrik dotváří celou aranž. Pro mě je to nová situace, protože někdo vstupuje už zpočátku do celého procesu a dává tomu úplně nový směr. Přináší mi to jako autorce větší prostor, protože Patrik je skvělý kytarista a má mnohem větší hudební představivost.

P: To souvisí ale také s tím vyjasňováním si pozic, kterým jsme prošli na počátku. Osobně jsem přesvědčen o tom, že každý máme schopnost nebo vlohy k něčemu jinému a je jen škoda, nedokážeme-li se vzájemně ovlivňovat nebo obohacovat. Doba renesančních typů je pryč. Martina je skvělá textařka a má velký cit pro melodii. Pak se otevírá prostor pro někoho jiného.

● *A plánujete zapojit do tvůrčího procesu i Radka?*

R: S ohledem na naše minimalistické obsazení je basová linka rovnoprávná se zpěvem nebo s kytarou. Takže už tvorba samotné basové linky mě docela naplňuje. Skladatelské ambice nemám a ve zbytku tvůrčího procesu jsem už samozřejmě zapojený.

P: Při poslechu desky je zcela zřejmé, že nejsme trio jen kvůli názvu. Každý z nás vstupuje do celého procesu z jiného konce a má v něm nezastupitelnou roli. Pomyslně jsme takový trojúhelník, jehož výchozím bodem je Martina.

● *Co znamená název alba **Takhle ve mně vyjou vlci**? Má jít o upozornění na živočišné pudy v nás?*

M: Asi bych nechtěla nikoho takhle upozorňovat. Je to jméno písničky a já jen doufám, že si v ní každý najde toho svého „vlka“. Nemusí to být jen pudy, pro mě je vlk symbolem svobodné části každého člověka. Někdo svému vlkovi dá příliš velký prostor, jiný jej očihočí a někdo s ním dokáže žít v míru. Já se s ním přetahuji o jeho řemen. Na brněnském křtu CD jsem dostala od jedné paní knížku *Ženy, které běhaly s vlky* od Clarissy Pinkoly Estés. Tam je plno zajímavých myšlenek. Vlci jsou stvoření plná skrytých významů a jsou nesmírně důležití. Škoda, že už u nás nežijí.

● *Ty jsi, Martino, mimo jiné vystudovala češtinu. Je pro tebe u textů důležitější forma, nebo obsah?*

M: Neumím se v tomto duelu rozhodnout. Obsah je samozřejmě základem všeho, ale když nemá vzrušující formu, nedokáže promluvit. Je pro mě důležité, aby forma i obsah šly ruku v ruce a navzájem se obohacovaly. Často nemám předem téma a teprve zvukově zajímavý obrat mi otevře pole plné významů. Pak přichází na řadu můj vnitřní maják, který mě upozorní, když to sedne dohromady. Někdy je to ohromně vzrušující, úplně se mi rozbuší srdce.

K paměťové oblasti vztah nenavážu...

● *Jako hudebního režiséra jste si na album přizvali Michala Němce. Proč tato volba?*

M: Michal je můj kamarád už delší dobu a zpočátku nás vlastně vůbec nenapadlo, že bychom ho mohli požádat o režii. Nakonec jsme si ale uvědomili, že on je ten pravý. Má výborné uši. Nemusí do věci nutně mluvit, jenom poslouchá a říká: „Tohle mě baví a tady to ještě není ono, zkuste to jinak.“

Matrlna Trchová Trio

Martina Trchová (* 1983) Vítězka Folkového kvítka, Zahrady, Porty. Radu let vystupovala v duu s flétnistkou Karolínou Skalníkovou, příležitostně vystupovala s kolegyňmi-písničkářkami Žofií Kabelkovou a Magdalenou Brožkovou, hrávala s kytaristou Janem-Matějem Rakem. V roce 2005 jí vyšlo debutové album *Čerstvě natřeno* (Indies), o pět let později vydává spolu s Patrikem Henelem a Radkem Polívkou druhé CD *Takhle ve mně vyjou vlci* (Indies MG). Vedle hudební tvorby se věnuje také malbě, kresbě a grafice.

Patrik Henel (* 1973) Absolvent oboru kytara na Konzervatoři Jaroslava Ježka v Praze. Věnoval se klasické hudbě, v duu s Jiřím Reitermanem natočil dvě alba a s Jiřím Reitermanem se stal také laureátem mezinárodního hudebního festivalu v italském Udine. V roce 2005 získal v duu s Barborou Koubovou autorskou a interpretační Portu.

Radek Polívka (* 1974) Jako kontrabasista prošel například jazzovým triem Martina Chrenčíka Musica Budula, improvizacním uskupením kolem sitáru Petra Samojského Ragamala, kapelami Lístek nebo Norah Jones Revival.

www.trchova.cz

● *První album jsi natáčela ve spolupráci se Zdeňkem Vřešťalem. V čem je hlavní rozdíl mezi Michalovým a Zdeňkovým přístupem?*

M: K natáčení první desky se vracím nerada. Tehdy jsem nevěděla, co bych měla vlastně očekávat, takže jsme společnou cestu dost hledali. Nakonec Zdeněk celý projekt zastřešil coby producent, sehnal nějaké peníze a kontakty a Vítek Sázavský mi pomáhal s některými aranžemi a seděl celou dobu ve studiu. Na můj vkus se ale příliš zaměřoval třeba na texty a výslovnost, takže živelnost doháněli další muzikanti jako Mário Bihári, Jan-Matěj Rak, František Raba a další. Tentokrát to probíhalo jinak. Písničky aranžoval Patrik, takže jsme přišli s hotovým tvarem. Michal jenom všechno učešal do finální podoby. A taková je moje představa dobrého hudebního režiséra.

● *Na albu vedle Michala hostují další dva členové Jabloně, Petr Chlouba a Johnny Jüdl. A dále hráč na dechové nástroje Bharata Rajnošek. Aranžoval si své party sám, nebo jste mu přesně nastínil svou představu?*

M: Bharata je nesmírně pocitový hráč. Nikdy nezahraje sólo dvakrát stejně, ale pokaždé je to salva

emocí. Dlouho jsme vybírali z jeho variant. A slov nebylo ani potřeba, protože umí vycítit atmosféru písničky.

P: Než jsme se pustili do nahrávání, ujasnili jsme si, že výsledek by měl víceméně odpovídat tomu, jak vystupujeme na koncertech. Písničky měly svůj jasný tvar a náladu, což nám právě umožnilo pozvat si někoho, jako je Bharata. Jednou, až budu starý, bych chtěl taková sóla napsat.

● *Co pro vás v dnešní době znamená CD jako fyzický nosič? Je vůbec ještě důležité?*

M: Mám pocit, že CD není jen hudba. Pro mě je to jako knížka, kterou chci mít v ruce.

R: Význam CD je už pouze symbolický, ale i symboly jsou důležité. Vydání CD je událost, kterou zatím nelze nahradit publikováním nového tracku na internetu. CD lze dát jako dárek, lze k němu navázat doslova emoční vztah, který třeba já nedokážu navázat k adresáři na harddisku nebo k paměťové oblasti v mém mp3 přehrávači. Fyzické CD je symbolem hudby, která má jiné ambice než být spotřebním zbožím. Ambice být pro někoho důležitá a doprovázet ho třeba celý život. Proto snad budou muzikanti dál vydávat CD, i když na tom budou prodělat.

● *Zajímá vás, co o desce napíše kritika?*

M: Záleží na tom, jaká kritika to je a kdo ji napsal. Pokud je pro mě autor osobnost, tak mi hodně záleží na tom, aby se v textu objevilo to, o co nám šlo. Samozřejmě by mě negativní kritika mrzela, ale zatím máme příjemné ohlasy.

P: S kritikou i s recenzemi mám takový nevysvětlitelný vztah. Často nevím, co si o nich myslím.

R: Pro kontrabasistu je důležité, aby se co nejdříve smířil s tím, že se o svém nástroji nebo svých aranžérských nápadech v kritice většinou nic nedoče. Není to tak hrozné, zvukový mistr je na tom ještě hůř.

● *Vedle už zmíněné češtiny jsi, Martino, studovala také výtvarnou výchovu a vím, že se výtvarným uměním zabýváš. Máš na to ale ještě čas? A čemu konkrétně se teď věnuješ?*

M: Musím s lítostí přiznat, že mám na malování čím dál méně času. Letos jsem si k tomu sedla jen jednou na chalupě. Ale vždycky se u toho ohromně uklidním. Na ničím zásadním nepracuju, vybírám si témata podle aktuální nálady.

● *Sleduješ tvorbu svých kolegyní písničkářek, případně písničkářů? Kdo se ti momentálně na naší scéně líbí?*

M: Sleduju, i když už tolik nepátrám po novém jako dříve. Mám ráda poslední desku Žofie Kabelkové, Lenku Dusilovou, některé texty Xindla X, Jananas a taky se mi moc líbí písničky Jardy Svobody z Trabandu.

● *I když hraješ s kapelou, tvé jméno stále figuruje na webu Sdružení osamělých písničkářů. Považuješ se stále za součást tohoto neformálního uskupení? A pokud ano, co pro tebe znamená osamělost?*

M: Po pravdě někdy trochu váhám, zda tam stále patřím, protože teď vůbec nemám chuť hrát sama, nenapňuje mě to. Ale se všemi těmi písničkáři mě sdružuje spíš vnitřní osamělost. I když do procesu vzniku písničky vstoupí víc lidí, stále se její jádro narodilo v jednom člověku, v jedné hlavě a v samotě. Jenom takové písničky mě oslovují, když cítím toho jednoho osobitého autora. Písničkář je pro mě symbolem autenticity a tu bych nikdy nechtěla ztratit, takže kontakt s Osamělými písničkáři je pro mě takovou kulturní ozdravnou, jak pojmenoval své pořady Honza Burian.

MILAN TESAŘ
(RADIO PROGLAS)